

Logopedia w Przedszkolu

Data: 2020.07.13

Logopeda: Dorota Kurek

Temat: Stymulowanie rozwoju głoski **r**, etap II

Dla dzieci, które nie wymawiają głoski **r**

UWAGA: Należy uważać z wywoływaniem na własną rękę głoski **r** u dziecka!

Z punktu widzenia fizjologii **r** jest głoską trudną, wymagającą dużej sprawności mięśni języka. Jeśli zaczniemy domagać się od dziecka prawidłowej wymowy, bądź to przez namawianie go do powtarzania głoski, bądź przez uwypuklanie jej brzmienia we własnych wymówieniach możemy spowodować, że dziecko zacznie tę głoskę produkować, ale wadliwie.

Słuch fonematyczny, już funkcjonujący u dziecka, będzie wyprzedzał możliwości motoryczne narządów artykulacyjnych i na przykład dziecko zacznie wytwarzać wibrację charakterystyczną dla **r**, innymi mięśniami, które akurat w tym momencie są bardziej podatne na wytworzenie takich ruchów. Mogą to być wargi, policzki, czy podniebienie miękkie itp.

Poniższe zalecenia dotyczą wymowy głoski **r**, kiedy jest ona zamieniana na **l** lub **j**.

Etap II

Rozpoczynamy rozgrzewką języka. (patrz Stymulowanie rozwoju głoski r cz.I)

Ćwiczenie 1

Masować językiem podniebienie

Ćwiczenie 2

Uderzać czubkiem języka o wałek dziąsłowy za górnymi zębami.

Ćwiczenie 3

Rozciągać bardzo szeroko język: szeroki język wysuwa się i cofa z jamy ustnej.
Pilnować, aby boki języka dotykały zębów trzonowych

Ćwiczenie 4

Oprzeć szeroko rozłożony język o wałek dziąsłowy za górnymi zębami, przytrzymać język w takiej pozycji, wykonywać wdechy i wydechy.

Ćwiczenie 5

Otworzyć szeroko buzię, unosić do wałka dziąsłowego szeroko rozłożony język i opuszczać.

W tym etapie chcemy uzyskać wibracje języka.

Jeżeli po wykonaniu ćwiczeń z etapu wstępnego dziecko osiąga wymagane w nim umiejętności możemy przystąpić do dalszej pracy.

Tak więc, jeżeli dziecko

- potrafi z lekkością otwierać buzię podczas ćwiczeń,
- zna miejsce artykulacji głoski **r**,
- umie dostosować napięcie języka w trakcie wymawiania głoski **ddd** z podskokami,
- wymawia swobodnie **ddd** z opuszczoną żuchwą,

wywołujemy wibracje języka, z umieszczeniem go na wałku dziąsłowym poprzez:

Ćwiczenie 1

Potrącanie języka od spodu patyczkiem do uszu w linii poprzecznej języka. Potrącać należy przy czubku języka. Potrącanie nie musi być silne tylko precyzyjne. Proszę się nie bać, patyczek z watką na końcu, jest delikatny, a dziecko w przypadku dyskomfortu zareaguje.

Ćwiczenie 2

Potrącanie języka powinno odbywać się w czasie wymawiania przez dziecko głoski **ddd**... (ułożenie języka opisano w etapie I, a także jest opisane w poniższym filmie).

<https://youtu.be/8iedvUtrgLU> od 3'50" do końca.

Ćwiczenie 3

Jeśli rodzicowi uda się u dziecka wywołać wibrację języka, przypominającą głoskę **r**, można zachęcić, aby dziecko samo spróbowało wykonać takie ćwiczenie. Niejednokrotnie zdarza się, że dziecko intuicyjnie lepiej potrafi je wykonać niż rodzic.

Jeśli wywoływanie wibracji opisaną metodą powiodło się utrwalamy ją krótko kilka razy dziennie. Ćwiczenie powinno być krótkie, aby nie rozboleł dziecka język.

Ćwiczenie 4

Kontynuować ćwiczenia wymawiania **ddd** w odpowiednim miejscu artykulacji głoski **r**.

Ćwiczenie 5

Kontynuować ćwiczenia wymawiania **ddd** z podskokami.

Wysłuchiwać się podczas ćwiczeń, czy pojawia się głoska **r**, czy też jeszcze język jest mało rozwibrowany.

Jeżeli dziecko ma duże trudności w osiągnięciu wibracji kontynuujemy ćwiczenia z I etapu oraz wykonujemy następujące ćwiczenia:

Ćwiczenie 6

Dziecko swoją dłonią uderza o rękę, nogę rodzica raz mocno, raz b. lekko. Jest to ćwiczenie przygotowujące do kolejnych ćwiczeń.

Ćwiczenie 7

Powtarza dociskanie mocne i delikatne czubkiem języka do podniebienia, na razie bez dźwięku.

Ćwiczenie 8

Wykonuje dociskanie czubkiem języka do podniebienia z jednoczesnym wymawianiem dźwięku **Dd**,

gdzie **D** oznacza mocne dociśnięcie i mocne wypowiedzenie głoski, a **d** bardzo lekko dociśnięty język i b. lekko wymówiona głoska.

Ćwiczenie 9

Wymawianie szybko **Dd, Dd.....**

Częściowo można wykorzystać film z ćw. 2, z tą jednak uwagą, że najpierw ćwiczymy **Dd** w sylabach typu **dra, dro dru dre...**

Ćwiczenie 10

Wprowadzanie **Dd** w sylaby: **Dda, Ddo, Ddu, Dde, Ddy.**

Powyższe sylaby dziecko powinno ćwiczyć z możliwie szeroko otwartą buzią

Uwaga! W przypadku słabych postępów dziecka nie nalegajmy zbyt szybko na uzyskanie efektów! Głoska jest trudna, organizm dziecka musi dojrzeć do jej wyprodukowania. Ważne jest wzmocnienie pozytywne, po to, aby dziecko nie zniechęciło się do pracy.

Na tym kończymy etap II stymulowania rozwoju głoski **r**.